

Stručni rad
Professional paper

ANALIZA SKUPINE PACIJENATA OBOLJELIH OD OKLUZIVNIH ARTERIJSKIH OBOLJENJA U FEMORO-POPLITEALNOM SEGMENTU U ŽUPANIJI ISTARSKOJ

Analysis of Group Patients with Occlusive Arterial Disease in the Femoro-Popliteal Segment in the Istria County

Igor Mirković, Davor Pikot, Renato Vidos, Antony Ban, Andrej Angelini,
Aleksandra Sinožić, Nina Beaković

Djelatnost za kirurške bolesti, Torakovaskularni odjel, Opća bolnica Pula, Pula

Summary: Arterial diseases nowadays represent a widespread phenomenon of epidemic character. In this work we have tried to analyze certain characteristics of patients suffering from arterial occlusive diseases in the femoro-popliteal segment. As these diseases are connected with the possible occurrence of gangrene in legs and consequently with the amputation of the lower limbs, thus considerably disabling the patients and shortening their lifetime.

Key words: atherosclerosis, smoking, diabetes, arterial occlusive diseases

Metode: U ovom radu koristili smo metodu studija dokumentacije.

Ispitanici: Ispitanici su pacijenti operirani na Odjelu za torakovaskularnu kirurgiju, Službe za kirurške bolesti, Opće

bolnice Pula, u razdoblju od 1. siječnja 1991. do 31. prosinca 2001. Operirani pacijenti koji su se rodili i žive u Županiji istarskoj (njih 82) čine 60,74% svih pacijenata, a pacijenti koji su se tijekom godina doselili u Županiju (njih 53) čine 39,26% svih pacijenata.

Tablica 1. Pregled pacijenata po regiji stanovanja

mjesto stanovanja	priobalje županije	unutrašnjost županije	ukupno
grad	63,7 %	11,1 %	74,8 %
selo	5,2 %	20,0 %	25,2 %
ukupno	68,9 %	31,1 %	100,0 %

Tablica 2. Kategorije ispitanika

		Frekvencija	Podatak	Valjani postotak	Zbirni postotak
Valjano	umirovljenik	106	80,9	80,9	80,9
	radno aktivan	21	16,0	16,0	96,9
	nezaposlen	1	0,8	0,8	97,7
	domaćica	1	0,8	0,8	98,5
	poljoprivrednik	1	0,8	0,8	99,2
	član porodice osiguranika	1	0,8	0,8	100,0
	Ukupno	131	100,0	100,0	

Tablica 3. Spol ispitanika

	Frekvencija	Podatak	Valjani postotak	Zbirni postotak
Valjano–ženski	20	15,0	15,0	15,0
muški	111	85,0	85,0	85,0
Ukupno	131	100,0	100,0	100,0

Tablica 4. Dob ispitanika (statistika)

N	Valjano	131
	Nedostajući podaci	0
Aritmetička sredina		64,9542
Centralna vrijednost		65,0000
Dominantna vrijednost		69,00
Standardna devijacija		8,1899
Minimum		46,00
Maksimum		89,00

Najmlađi operirani pacijent imao je 46 godina, a najstariji 89 godina. Prosjek godina operiranih pacijenata bio je 65. Samo 38 pacijenata bilo je starije od 70 godina.

Tablica 5. Pušenje kod ispitanika

		Frekvencija	Podatak	Valjani postotak	Zbirni postotak
Valjano	da	116	88,5	88,5	88,5
	ne	15	11,5	11,5	100,0
	Ukupno	131	100,0	100,0	

Tablica 6. Preboljeli cerebrovaskularni inzult kod ispitanika

		Frekvencija	Podatak	Valjani postotak	Zbirni postotak
Valjano	da	25	19,1	19,1	19,1
	ne	106	80,9	80,9	100,0
	Ukupno	131	100,0	100,0	

Tablica 7. Infarkt miokarda kod ispitanika

		Frekvencija	Podatak	Valjani postotak	Zbirni postotak
Valjano	da	32	24,4	24,4	24,4
	ne	99	75,6	75,6	100,0
	Ukupno	131	100,0	100,0	

Infarkt miokarda je preboljelo 32 pacijenta (29 muškaraca i 3 žene). Svi muškarci su pušači, a žene su nepušači.

Tablica 8. Šećerna bolest kod ispitanika

		Frekvencija	Podatak	Valjani postotak	Zbirni postotak
Valjano	da	51	38,9	38,9	38,9
	ne	80	61,1	61,1	100,0
	Ukupno	131	100,0	100,0	

Na inzulinskoj terapiji bilo je 22 dijabetičara, 28 dijabetičara dobivalo je peroralne antidijabetike, a samo jedan dijabetičar je liječen dijabetičkom dijetom.

U ispitanjoj grupi bilo je 55 pacijenata koji su hipertoničari. 73 slučaja su pacijenti s intermitentnom klaudikacijom. U 74 slučaja je kod pacijenata već postojala kritična ishemija ekstremiteta. Preoperativno je u 54 slučaja utvrđeno da je

na potkoljenicama bila prohodna samo jedna arterija, a u 93 slučaja su bile prohodne dvije ili više arterija na potkoljenicama.

Operacija se indicirala ili zbog poboljšanja kvalitete života, ili se zbog spašavanja kritično ugroženog ekstremiteta. U 48 slučaja je došlo do okluzije premosnica, a u 26 slučaja je došlo do razvoja gangrene i morala se učiniti amputacija noge.

Zaključci

1. Okluzivne bolesti arterija u femoro-poplitealnom segmentu kod ispitanje grupe pacijenata su se 3 puta češće javile kod pacijenata iz urbanih sredina nego kod onih iz ruralnih sredina.
2. Okluzivne bolesti arterija su se 2,2 puta češće javile kod pacijenata iz priobalnih mjesta, nego kod pacijenata iz unutrašnjosti Županije.
3. U ispitanjoj grupi okluzija arterija je 5,5 puta češća kod muškaraca nego kod žena.
4. 88,5% pacijenata su pušači. U prosjeku puše 45-50 godina.
5. 71% pacijenata je mlađe od 70 godina.
6. 52% pacijenata je u životnoj dobi od 60-70 g.
7. 42% pacijenata su hipertoničari.
8. 40% pacijenata su dijabetičari.
9. 25% pacijenata je preboljelo infarkt miokarda.
10. 20% pacijenata je preboljelo moždani udar.
11. Gotovo 50% pacijenata primljeno je s intermitentom klaudikacijom a 50% s kritičnom ishemijom.
12. Nakon učinjenih femoro-poplitealnih premosnica u 18% slučajeva se razvila gangrena i amputirana je noga.

Literatura:

1. Reiner Ž., Tedeschi-Reiner E. *Novije spoznaje o patofiziologiji ateroskleroze*. Liječ Vjes, 2001, 123: 26-31.
2. Strandness DE. *Peripheral Arterial Disease*. London J.&A. Churchill Ltd, 1969, 114-28, 163-92, 193-216.
3. Hall RJ. *Atherosclerosis: Past, Present and Future*, Texas Heart Institute Journal 1990, 17:3: 148-55.
4. Lujan S, Criado E, Puras E, Izquierdo LM. *Duplex Scanning or Arteriography for Preoperative Planning of Lower Limb Ischaemia*. Eur J Vasc Endovasc Surg 2002, 24: 31-36.
5. Ascherio, A, Rimm, EB, Giovannucci, EL, et al. *Dietary Fat and Risk of Coronary Heart Disease in Men: Cohort Follow Up Study in the United States*. BMJ 1996, 313-84.
6. von Schacky, C, Angerer, P, Kothny, W, et al. *The Effect of Dietary N-3 Fatty Acids on Coronary Atherosclerosis: A Randomized, Double-Blind, Placebo Controlled Trial*. Ann Intern Med 1999, 130:554.
7. He, K, Rimm, EB, Merchant, A, et al. *Fish Consumption and Risk of Stroke in Men*. JAMA 2002, 288:3130.
8. Iso, H, Rexrode, KM, Stampfer, MJ, et al. *Intake of Fish and Omega-3 Fatty Acids and Risk of Stroke in Women*. JAMA 2001, 285-304.
9. Hu FB, Bronner, L, Willett, WC, et al. *Fish And Omega-3 Fatty Acid Intake and Risk of Coronary Heart Disease in Women*. JAMA 2002, 287:1815.
10. Kaić-Rak A., Mesaroš-Kanjski E *Uloga pravilne prehrane u prevenciji bolesti srca i krvnih žila*, MEDICUS 2000. Vol. 9, No.1, 43-48.
11. Kolaček S, Krznarić Ž, ur. *Parenteralna i enteralna prehrana u kliničkoj praksi*. Znanje, Zagreb 2000.
12. Ryan, M, McInerney, D, Owens, D, et al. *Diabetes and the Mediterranean Diet: A Beneficial Effect of Oleic Acid on Insulin Sensitivity, Adipocyte Glucose Transport and Endothelium-Dependent Vasoreactivity*. QJM 2000, 93:85.
13. JI Pederson. *More on Trans Fatty Acids*. British Journal of Nutrition. 2001, 85: 249-50.
14. TA Wilson, M McIntyre, RJ Nicolosi. *Trans Fatty Acids and Cardiovascular Risk*. The Journal of Nutrition, Health 5(3): 184-7.
15. Keys, A. *Serum Cholesterol Response to Dietary Cholesterol*. Am J Clin Nutr 1984, 40:351.
16. Metelko Ž, Pavlič-Renar I. *Šćerna bolest i ateroskleroza*. Medix 1999, 27/28: 73-6.
17. Reiner Ž. *Ateroskleroza*, u: Vrhovac B, Bakran I, Granić M, Jakšić B, Labar B, Vucelić B, ur. *Interna medicina*, Naprijed, Zagreb 1997, 718-24.

Adresa za dopisivanje
 mr. sc. **Igor Mirković**, dr. med., spec. opće kirurgije,
 subspec. vaskularne kir., Djelatnost za kirurške bolesti,
 torakovaskularni odjel,
 Opća bolnica Pula, Negrijeva 6, 52100 Pula
 e-mail: mirkovic.igi@gmail.com